

Лао Дзъ Дау Дъ Джинг

[01c] Лао Дзъ, rev.5 — дау което може да бъде изказано не е вечното дау; — име което може да се назове не е вечното име; — безименното е начало на небето и земята; — назованото е майката на десете хиляди неща; — когато е лишен от желания,

човек може да съзρε тайното; — когато е изпълнен с желания, човек може да съзре проявеното; — и първото и второто изблъкват от един и същи източник, но се различават по име; — това се проявява като тъмнина; — тъмнина сред тъмнина; — портата към всички тайни; § [02c] Лао Дзъ, rev.5 — под небето всеки вижда красотата като красота само защото има грозота; — всеки познава доброто като добро само защото има зло; — ето защо да имаш и да нямаш възникват заедно; — трудно и лесно се допълват; — дълго и късо контрастират помежду си; — високо и ниско зависят едно от друго; — глас и звук са в хармония; — задното слъдва предното; — ето защо мъдрецът не прави нищо, а само учи на мълчание; — десете хиляди неща се въздигат и падат безспирно; — създаваш, но не притежаваш; — работиш, но без възнаграждение; — свършената работа се забравя, затова остава вечна; § [03c] Лао Дзъ, rev.5 — щом не вельичаеш нечий дарби - няма и свади; — щом не трупаш съкровища - няма и обир; — щом не виждаш примамливи неща сърцето ти не се обърква; — ето защо мъдрите управляват като изпразват сърцата си и тъпчат коремъ си, като отслабват амбициите си и укрепват костите си; — ако на хората льипсва знание и желание, тогава умните няма да се месят; — ако нищо не се прави, всичко ще е наред; § [04c] Лао Дзъ, rev.5 — дау е празен съд, използват го, но никога не го напълват; — о, бездънен извор на десете хиляди неща! — острото направи тъпо, развържи възелъ, смекчи блясъкъ, смеси се с прахта; — о, дълбоко скрито, но винаги присъстващо! — не зная от кое време идва; — то е праотец на боговете; § [05c] Лао Дзъ, rev.5 — небето и земята са безжалостни, за тях десете хиляди неща са като чучела; — мъдрите са безжалостни; — за тях хората са като чучела; — пространството между небето и земята е като мях; — изгледът се променя но не и формата; — колкото повече се движи, толкова повече ражда; — многото думи важат по-малко; — придържай се здраво към центъръ; § [06c] Лао Дзъ, rev.5 — духъ на долината нивта не умира; — той е жената, първоначалната майка; — портата й е коренъ на небето и земята, прильича на едва различим воал; — влез, той никога не ще падне; § [07c] Лао Дзъ, rev.5 — небето и земята са вечни; — защо са вечни? — те са неродени, затова и вечно живи; — мъдрецът върви слъд всички, и така е пред всички; — като действа без своето ето, той постига пълнота; § [08c] Лао Дзъ, rev.5 — най-висшето

добро е като вода; — водата дава живот на десетки хиляди неща и не пресъхва; — тя тече и в местата които хората отхвърлят и е също като дау; — в мястото където пребиваваш, дръж се здраво за земята; — в медитацията, влизай навътре в сърцето; — в поведението си към другите, бъди мил и учтив; — в думите, бъди искрен; — в управлението - справедлив; — в работата - компетентен; — в действието, съблюдавай времето; — няма борба: няма вина; § [09c] Лао Дзъ, rev.5 — по-добре спри преди да напълниш отколкото да препълниш; — направиш ли острието твърде остро, то скоро ще стане тъпо; — струпай куп злато и нефрит, и никой не ще го опази; — стреми се към богатства и звания, и ще те сполети беда; — щом свършиш работата се оттегли, това е небесният път; § [10c] Лао Дзъ, rev.5 — като носиш тяло и душа и прегръщаш единственият, можеш ли да избегнеш раздялата? — като присъстваш докрай и ставаш гъвкав, можеш ли да бъдеш като новородено? — като измиеш и изчистиш първичното зрение, можеш ли да си неопетнен? — като обичаш всички и управляваш страната, можеш ли да си без способности? — като отваряш и затваряш небесните врати, можеш ли да играеш женската роля? — като разбираш и откълкваш на всички неща, можеш ли да не правиш нищо? — да раждаш и да отхранваш, да носиш ала да не притежаваш, да работиш без да получаваши похвалби, да водиш но без да господстваш, ето това е изначалната добродетел; § [11c] Лао Дзъ, rev.5 — тридесет спици делят главината на коьелото, дупката в центъръ й ги прави полезни; — направи съд от глината, празнината вътре в него го прави полъзен; — избий врати и прозорци в стая, дупките ги правят полезни; — ето защо изгодата идва от онова което го има, полъзността - от онова което го няма; § [12c] Лао Дзъ, rev.5 — пете цвята заслъпяват око̀то; — пете тона оглушават ухото; — пете вкуса притъпчават вкусъ; — гонитбата и преслъдването подлъдват умъ; — ценните неща отклоняват от пътиъ; — ето защо мъдрецът се води от онова което чувства а не от онова което вижда; — той оставя онова и избира това; § [13c] Лао Дзъ, rev.5 — приемай неблагодарността с желание; — приемай нещастиято като състояние на човекъ; — какво искаш да кажеш с "приемай неблагодарността с желание"? — приеми незначителността си; — загубата и печалбата да не те засягат; — това се нарича "да приемаш неблагодарността с желание"; — какво искаш да кажеш с "приемай нещастиято като състояние на човекъ"? — нещастиято идва от това че имаш тяло; — без тяло, може ли да има нещастие? — предай се смирено, тогава ще

заслужиш доверието да се грижиш за всичко; — обичай светът като самият себе си, тогава наистина ще можеш да се грижиш за всичко; § [14c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — виж, то не може да се види, то е отвъд формата; — чуй, то не може да се чуе, то е отвъд звукът; — сграбчи го, не можеш да го хванеш, то е неуловимо; — тези три неща са неопределими, ето защо са обединени в едно; — погледнато отгоре не е светло; — погледнато отдолу не е тъмно; — непрекъсвана нишка, неопикуема; — тя се връща към нищото; — форма на безформеното, образ на безобразното, нарича се неопределима и отвъд въображението; — застани отпреде й - няма начало; — последвай я - няма край; — остани с древното дау, движи с днешното; — познанието на древното изначално е самата същност на дау; § [15c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — древните майстори са били крехки, тайнствени, дълбоки, откликващи; — дълбината на знанието им е бездънна; — защото е бездънна, можем само да опишем как изглеждат; — наблюдателни, като хора които прекосяват зимен поток; — нащрек, като хора които усещат опасност; — любезни, като гости; — отстъпчиви, като лед тръгнал да се топи; — прости, като гладки дървени плочки; — празни, като пещери; — непроницаеми, като кални локви; — кой може тихо да изчака докато калта се уталожи? — кой може да остане неподвижен докато настъпи времето да се действа? — тези които съблюдават дау не търсят удовлетворение; — като не търсят удовлетворение, не се огъват пред желанието за промяна; § [16c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — изпразни себе си от всичко, остави умът си да почива в покой; — десете хиляди неща се надигат и падат, докато азъ наблюдава кръговратът им; — те израстват и разцъфват и после се връщат към източникът; — връщането към източникът е неподвижност - това е пътят на природата; — пътят на природата не се променя; — да познаваш постоянството е проникновение; — непознаването на постоянството води до беди; — познанието на постоянството, отваря съзнанието; — щом съзнанието е отворено, и сърцето ти ще се отвори; — с отворено сърце, ще действаш царствено; — царствен, ще постигнеш божественото; — божествен, ще останеш насаме с дау; — насаме с дау - това е вечното; — и макар че тялото загива, дау никога няма да умре; § [17c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — най-висшето е едва-едва познато на хората; — после идва онова което те познават и обичат; — после онова от което се страхуват; — после онова което те презират; — онзи който не се доверява достатъчно няма да получи доверие; — когато действията се извършват без ненужни речи, хората казват "направихме го!"; § [18c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — когато великото дау е забравено, се появява любезността и моралността; — когато се породят мъдростта

и интелигентността, започва голямото преструване; — когато няма мир в семейството, се появяват синовната обич и преданост; — когато страната е объркана, в хаос, идват верни властници; § [19c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — откажи се от светостта отречи се от мъдростта, и ще бъде сто пъти по-добре за всеки; — откажи се от любезността отречи се от моралността, и хората ще преоткрият синовната привързаност и обич; — откажи се от находчивостта отречи се от изгодата, и ще изчезнат престъпниците и крадците; — това са само външни форми, те не са достатъчни сами по себе си; — по-важно е да видиш простотата, да разбереш истинската си природа, да отхвърлиш себичността и да укротиш желанието; § [20c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — откажи се от ученето, и ще сложиш край на бедите си; — има ли разлика между да и не? — има ли разлика между добро и зло? — трябва ли да се страхувам от това от което се страхуват другите? — що за глупост! — другите са доволни щом се наслаждават на жертвеният празник на волът, през пролетта някои отиват в паркът, и се изкачват на терасата; — но аз единствен се нося по течението, без да знам къде съм, като новородено преди да се научи да се смее, аз съм сам, и няма къде да отида; — другите имат повече отколкото им е нужно, а аз единствен нямам нищо; — глупак съм аз; — о, да! объркан съм; — другите са ясни и светли, а аз единствен - слаб и мрачен; — другите са с остър ум и хитри, а аз единствен - тъп и глупав; — о, аз се нося като морските вълни, без посока, като неспокоен вятър; — всички други са заети, единствен аз съм без цел и потънал в тъга; — ала аз съм различен, благодарен съм на великата майка; § [21c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — най-великата добродетел е да следваш дау и само дау; — дау е неуловимо и непостижимо; — о, непостижимо и неуловимо е, и все пак вътре има образ; — о, неуловимо и непостижимо е, и все пак вътре има форма; — о, то е тъмно, мрачно, и все пак вътре има същност; — тази същност е много истинска, и вътре в нея има вяра; — от самото начало до днес името й никога не е било в забора; — така разбирам пътят на създаването; — как познавам пътят на създаването? — от това; § [22c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — отстъпвай и преодолявай; — навеждай се и стой изправен; — изпразвай се и бъди пълен; — износвай се и бъди нов; — имай малко и постигай; — имаш ли много объркващ се; — ето защо мъдрите претръсват единственото и стават пример за всеки; — без да се излагат на показ, те блъстят пред всички; — без да се оправдават, биват различавани; — без да се хвалят, ги разпознават; — без да се изтъкват, те никога не губят увереност; — те не се карат,

тъй че никой не се кара с тях; — ето защо древните казват "отстъпвай и преодолявай"; — празни думи ли са това? — бъди наистина цялостен, и всичко ще дойде при тебе; § [23c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — да говориш малко е естествено; — силните ветрове не духат цяла сутрин; — проливният дъжд не вали цял ден; — защо? небе и земя! — ако небето и земята не могат да направят нещата вечни, как това да е възможно за човек? — онзи който следва даў, е насаме с даў; — онзи който е добродетелен, го стига добродетел; — онзи който губи пътїт, се чувства изгубен; — когато си насаме с даў, даў те приветства; — когато си насаме с добродетелта, добродетелта винаги е там; — когато си насаме със загубата, преживяваш я доброволно; — онзи който не се доверява достатъчно, няма да получи доверие; § [24c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — онзи който стои на пръсти не е стабилен; — онзи който крачи нашироко не може да поддържа крачка; — онзи който се изтъква не е просветлен; — онзи който мисли само себе си за прав не получава уважение; — онзи който се хвали не постига нищо; — онзи който се перчи няма да издържи; — според последователите на даў, "това е излишна храна и ненужен багаж"; — те не носят щастие; — ето защо последователите на даў ги избягват; § [25c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — нещо оформило се по тайнствен начин, родено преди небето и земята; — в тишината и празнотата, само и неизменно, винаги присъстващо и в движение; — може би това е майката на десете хиляди неща; — не знам името му, наречете го даў; — поради липса на по-добра дума, го наричам велико; — велико то тече; — изтича надалече; — отишло далече, се връща; — ето защо, "даў е велико, небето е велико, земята е велика, царїт също е велик"; — това са четирите велики сили на вселената, и царїт е една от тях; — човек следва земята, земята следва небето, небето следва даў, даў следва онова което е естествено; § [26c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — тежкото е коренъ на лекото; — неподвижното е господар на неуморното; — ето защо мъдрецъ, пътувайки цял ден, не губи от поглед багажъ си; — макар че има хубави неща за гледане, той остава безстрастен и спокоен; — защо да трябва господарїт на десете хиляди колесници да играе леко пред публичка? — да си лек - това е да изгубиш коренъ си; — да бъдеш неспокоен значи да изгубиш контрол над себе си; § [27c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — който ходи добре не оставя следи; — който говори добре езикъ му не греши; — който смята добре не му трябва работи; — на добрата врата не и трябва ключалка, и все пак никой не може да я отвори; — доброто завързване не иска възли, и все пак никой не може да го отхлаби; — ето защо мъдрецъ се грижи за всички и никого не изоставя; — той се грижи за всичко и не изоставя нищо; — това се

нарича "да следваш светлината"; — какво е добър човек? — учител на лошиїт; — какво е лош човек? — поръчение за добриїт; — ако учительїт не е уважаван, и ученикъ нежелан, ще възникне обърканост, колкото и да е умен човек; — това е загадката на тайната; § [28c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — познай мъжката сила, но задръж женската грижа! — бъди поток на вселената! — когато си поток на вселената, винаги верен и неотклонен, стани малко дете още веднъж! — познай бялото, но запази черното! — бъди пример за светл! — когато си пример за светл, винаги верен и непоколебим върни се към безкрайното; — познай честа, но запази унижението! — бъди долината на вселената! — когато си долината на вселената, винаги верен и находчив, върни се в състоянието на недокоснат каменен блок; — когато оформят блокъ, той става полезен; — когато мъдрецъ го използва, той ръководи; — така, "големийт шивач реже малко"; § [29c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — мислиш ли че можеш да завземеш вселената и да я направиш по-добра? — не вярвам че това може да стане; — вселената е свещена, не можеш да я подобриш; — ако се опиташ да я промениш, ще я разрушиш; — ако се опиташ да я задржиш, ще я изгубиш; — тъй понякога нещата са напред понякога назад; — понякога е трудно да дишаш понякога се получава лесно; — понякога има сила понякога слабост; — понякога човек е добре понякога зле; — ето защо мъдрецъ избягва крайностите, прекаляването и самодоволството; § [30c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — когато и да съветваш управник относно пътїт на даў, съветвай го да не използва сила за покоряване на вселената; — защото това ще причини само съпротива; — трънливи храсти изникват там откъдето е минала армия; — години на оскъдица следват дирята на голямата война; — прави само онова което е необходимо да се прави; — никога не се възползвай от силата; — постигай резултати, но никога не ги използвай за слава; — постигай резултати, но никога не се хвали; — постигай резултати, но никога не се гордей; — постигай резултати, защото това е естествено; — постигай резултати, но не чрез насилие; — след насилието следва загуба на силата; — това не е пътїт на даў; — онова което върви срещу даў бързо му идва край; § [31c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — добрите оръжия са инструменти на страх, всичко живо от тях се страхува; — ето защо следовниците на даў никога не ги използват; — мъдриїт предпочита лявото, войникъ предпочита дясното; — оръжията са инструменти на страх, мъдриїт не си служи с тях; — той ги използва само когато няма избор; — миръ и тишината са скъпи на сърцето му, и

победата не е причина за радост; — ако се зарадваш на победата, тогава ще се наслаждаваш на убийството; — ако се наслаждаваш на убийството, не можеш да изпълниш предназначението си; — в щастливи случаи се дава предимство на лъжовото, в тъжни случаи на дясното; — в армията генералът стои отляво, главният

командир отдясно; — това значи че войната се управлява като погребение; — когато се избиват много хора, сърдечната болка трябва да бъде нашият траур; — ето защо победата трябва да се разглежда като погребение; § [32c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — даؤ завинаги остава неопределимо; — макар че е малко, в безформено състояние, то не може да бъде уловено; — ако царете и господарите могат да го обуздаят, десете хиляди неща естествено ще им се подчинят, небето и земята ще се съберат и нежен дъжд ще падне; — хората няма да имат нужда от наставления, и всички неща ще поемат по пътя си; — след като веднъж цялото е разделено, частите му се нуждаят от имена; — вече има достатъчно имена; — човек трябва да знае кога да спре; — да знаеш кога да спреш - това отклонява бедата; — даؤ в светът е като река която тече към свой дом - морето; § [33c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — да познаваш другите е мъдрост; — да познаваш себе си е просветление; — да управляваш другите изисква сила; — да управляваш себе си - нужна е мощ; — онзи който знае че има достатъчно е богат; — устойчивостта е знак за сила на волята; — онзи който остава там където е - устоява; — да умреш но не и да загинаеш, това значи да присъстваш вечно; § [34c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — великото даؤ тече навсякъде, и наляво и надясно; — десете хиляди неща зависят от него, то нищо не задържа; — то изпълнява целта си тихо и нищо не изисква; — то храни десете хиляди неща, и все пак не е техен господар; — то няма цел, то е много малко; — десете хиляди неща се връщат към него, и все пак то не е техен господар; — то е много голямо; — то не демонстрира величие, и затова е наистина велико; § [35c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — всички хора идват при онзи който се придържа към единственото, защото там са почивката, щастието и покойът; — минавачите могат да спрат заради музиката и добрата храна, но описанието на даؤ е сякаш безплатно и без мирис; — не може да се види, не може да се чуе, и все пак е неизтощимо; § [36c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — онова което се свива първо трябва да се разпростре; — онова което се проваля първо трябва да бъде силно; — онова което се изхвърля първо трябва да се отглежда; — преди да получиш трябва да дадеш; — това се нарича "да разбираш природата на нещата"; — мекото и слабото надвигват на твърдото и силното; — рибата не може да напусне дълбоките води, оръжията на страната не трябва да се вадят на показ; § [37c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — даؤ съществува в не-действието, и все пак

нищо не остава несвършено; — ако царете и господарите можеха да прозрят това, десете хиляди неща биха се развивали естествено; — ако те все още имаха желание да действат, биха се върнали към простотата на безформеното вещество; — без форма няма желание; — няма ли желание има спокойствие; — по този начин всичко ще бъде в покой; § [38c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — истински добрият не осъзнава добротата си, и затова е добър; — глупакът се опитва да бъде добър, и затова не е; — истински добрият не прави нищо, и все пак не оставя нищо несвършено; — глупакът все нещо прави, и винаги оставя много за вършене; — когато наистина мил човек прави нещо, нищо не остава несвършено; — когато справедлив човек върши нещо, оставя много за вършене; — когато строг началник направи нещо и никой не отговори, той навива ръкави и се опитва да въведе ред чрез сила; — ето защо когато се загуби даؤ, се появява доброта; — когато добротата е загубена, се появява милост; — когато милостта е загубена се появява справедливост; — когато справедливостта е загубена се появява ритуал; — сега ритуалът е обвивка на вярата и верността, начало на объркването; — познанието на бъдещето е само цветист капан за даؤ; — то е начало на глупостта; — ето защо истински голям мисъл за истинското, а не за повърхностното, за плодът а не за цветът; — ето защо приемерте едното и отхвърляте другото; § [39c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — от древността нещата възникват от едно; — небето е цяло и ясно; — земята е цяла и здрава; — духът е цял и силен; — долината е цяла и пълна; — десете хиляди неща са цели и живи; — царете и господарите са цели, и страната е на крака; — всички тези неща се дължат на целостта; — яснотата на небето го пази от падане; — здравината на земята я пази от разцепване; — силата на духът го пази от изтощаване; — пълнотата на долината я пази от пресъхване; — растежът на десете хиляди неща ги пази от измиране; — водачеството на царете и господарите пази страната от упадък; — ето защо в скромното се корени благородното; — ниското е основа на високото; — князе и господари се смятат за "осиротели", "овдовели" и "ненужни"; — не зависят ли те от своята скромност? — твърде много успех не е предимство; — затова не звъни като нефрит, не тракай като каменни камбанки; § [40c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — завръщането е движението на даؤ; — отстъпването е пътят на даؤ; — десете хиляди неща са родени от съществуващото; — съществуващото е родено от не-съществуващото; § [41c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — мъдрият ученик чува за даؤ и го упражнява прилежно; — посредственият ученик чува за даؤ и се сеща за него от

време на време; — глупавият ученик чува за да и се разсмива високо; — ако го нямаше смех, да нямаше да бъде това което е; — и затова е казано; — светлата пътека изглежда неясна; — вървенето напред изглежда като отстъпление; — лесният начин изглежда труден; — висшата добродетел изглежда празна; —

голямата чистота изглежда омърсена; — богатството на добродетелта изглежда не на място; — силата на добродетелта изглежда крехка; — истинската добродетел изглежда неистинска; — свършеният квадрат няма ъгли; — големите таланти късно съзряват; — най-високите ноти трудно се чуват; — най-великата форма няма видима форма; — да е скрито и няма име; — да единствено храни всичко и го довежда до осъществяване; § [42c] Lao Dz^{rev.5} — да роди едното; — едното роди двете; — двете родиха трите; — а трите родиха десете хиляди неща; — десете хиляди неща носят ин и прегръщат янг; — те постигат хармония като съчетават тези сили; — хората мразят да бъдат "осиротели", "овдовели" или "ненужни", но точно така описват себе си царете и господарите; — защото човек печелва като губи, и губи когато печелва; — на което учат другите на това учат и аз, а то е "насилникът ще умре от насилие!"; — това ще бъде същността на моето учение; § [43c] Lao Dz^{rev.5} — най-мекото нещо във вселената, надвива най-твърдото; — онова което е невеществено може да влезе там където няма пространство; — следователно аз познавам стойността на не-действието; — да учиш без думи, да работиш без да правиш, това го разбират малцина; § [44c] Lao Dz^{rev.5} — славата или аз, кое е по-важно? — аз или богатството, кое е по-ценно? — печалбата или загубата, от кое болва повече? — онзи който е привързан към нещата ще страда много; — онзи който пести ще претърпи тежка загуба; — доволеният човек никога не се разочарова; — онзи който знае къде да спре не си навлича беди; — той винаги ще бъде в безопасност; § [45c] Lao Dz^{rev.5} — голямото съвършенство изглежда несвършено, и все пак не губи полезността си; — голямата пълнота изглежда празна, и все пак не може да се изчерпи; — голямата правота изглежда изкривена; — големият ум изглежда глупав; — голямото красноречие изглежда неловко; — движението надвива студъ, неподвижността надвива горещината; — неподвижността и покойът подреждат нещата във вселената; § [46c] Lao Dz^{rev.5} — когато да присъства във вселената, конете ги ползват на полето; — когато да отсъства от вселената, военните коне изхвърлят тор в пустошта; — няма по-голям грях от желанието, няма по-голямо проклятие от недоволството, няма по-голямо нещастие от това да искаш нещо за себе си; — ето защо онзи който знае че достатъчно е достатъчно,

винаги ще има достатъчно; § [47c] Lao Dz^{rev.5} — без да излизаш навън, можеш да познаваш целия свят; — без да поглъждаш през прозорец, можеш да виждаш небесните пътища; — колкото по-далече отиваш, толкова по-малко знаеш; — така мъдрецът знае без да пътува, той вижда без да гледа, той работи без да прави; § [48c] Lao Dz^{rev.5} — в преследването на знания, всеки ден се сдобиваш с нещо; — в преследването на да, всеки ден изпускаш по нещо; — все по-малко правиш, докато достигнеш не-действието; — когато нищо не се прави, нищо не остава несвършено; — светът се управлява като оставяш нещата да вървят по пътя си; — не може да се управлява чрез намеса; § [49c] Lao Dz^{rev.5} — мъдрецът няма собствен ум; — той осъзнава нуждите на другите; — добър съм с хората които са добри; — добър съм и с онези които не са; — защото добродетелта е доброта; — вярвам във верните хора; — вярвам и в онези които не са; — защото добродетелта е вяност; — мъдрецът е скромен и свит, за светът той изглежда обръкващо; — хората го гледат и слушат; — той се държи като малко дете; § [50c] Lao Dz^{rev.5} — между рождението и смъртта трима от десет следват животът, трима от десет следват смъртта, а онези които просто преминават от раждането до смъртта, също наброяват трима от десет; — защо е така? — защото живеят на едро; — онзи който знае как да живее може да ходи из чуждите земи без да се страхува от носорог и тигър, няма да го ранят в битка; — защото в него носорогът не може да открие място за да го намуши с рога си, тигрите - място за да го одерат с нокти, оръжията - място за да го проният; — защо е така? — защото в него няма място през което да мине смъртта; § [51c] Lao Dz^{rev.5} — всички неща възникват от да; — добродетелта ги храни; — материята им дава форма, околната среда им придава изглед, така десете хиляди неща уважават да и почитат добродетелта; — уважението към да и почита към добродетелта не се изискват, но те са в природата на нещата; — и затова всички неща възникват от да; — добродетелта ги храни, развива ги и се грижи за тях, дава им подслон и утеха, отглежда ги и ги пази; — да създаваш без да изискваш, да правиш и да не се възползваш, да водиш без да се намесваш, това е първоначалната добродетел; § [52c] Lao Dz^{rev.5} — началото на вселената е майка на всички неща; — познаваш ли майката, познаваш и синовете; — ако познаваш синовете, но оставаш във връзка и с майката, това те освобождава от страх от смъртта; — дръж устата си затворена, дръж под стража сетивата си, и животът ти все ще е пълен; — отвори устата си, бъди все зает, и

животът ти ще е отвъд надеждата; — да виждаш малкото, това е проникновение, да се откажеш да насилваш, това е мощ; — като използваш външната светлина, върни се към проникновението, и така се спаси от вредата; — така се учиш на постоянство; § [53c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — ако имам само малко разум, ще вървя по главният път, и ще се

страхувам единствено да не се отклоня от него; — лесно е да държиш главният път, но хората обичат да бъдат отклонявани встрани; — когато дворъ блъсти от великолепие, нивите са пълни с плевелели, житниците са пусти; — някои се обличат в лъскави дрехи, носят остри мечове, затъват в ядене и пиене; — те притежават повече отколкото могат да използват; — те са разбойнически барони; — със сигурност това не е пътът на даؤ; § [54c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — което е със здрава основа не може да бъде изкоренено; — което е сграбчено здраво не може да се изплъзне; — ще го почита поколение след поколение; — отглеждай добродетелта в себе си, и тя ще стане реалност; — отглеждай я в семейството, и добродетелта ще изобилства; — отглеждай я в селото, и добродетелта ще нарастне; — отглеждай я в нацията, и добродетелта ще е изобилна; — отглеждай я във вселената, и добродетелта ще е навсякъде; — ето защо гледай на тялото като на тяло; — гледай на семейството като на семейство; — гледай на селото като на село; — гледай на нацията като на нация; — гледай на вселената като на вселена; — как мога да разбера че вселената е такава? — като гледам! § [55c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — изпълненият с добродетел е като новородено дете; — осите и змиите не го хапят; — диви зверове не се навърлят върху него; — хищни птици не го нападат; — костите му са меки, мускулите — слаби, но хватката му е здрава; — не е изживял единението между мъжъ и жената, но е цял, мъжествеността му е силна; — той цял ден вика без да пресишне; — това е свършена хармония; — да познаваш хармонията е постоянство; — да познаваш постоянството е просветление; — не е мъдро да се суетиш насам-натам; — контролирането на дъхъ води до напъгане; — ако използваш твърде много енергия, следва изтощение; — това не е пътът на даؤ; — онова което върви против даؤ не е дълговечно; § [56c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — които знаят не говорят; — които говорят не знаят; — дръж устата си затворена, дръж под стража сетивата си, смекчавай остротата си, опростявай проблемите си; — маскирай яркостта си, бъди едно със земният прах; — това е първоначалният съюз; — който е постигнал това състояние, не го е грижа за приятели и врагове, за добро и за вреда, за чест и позор; — така това е висшето състояние на човекъ; § [57c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — управлявай народъ със справедливост; — води война с неочаквани действия; — стани господар на вселената без да

се стремиш към това; — откъде знам че това е така? — защото! — колкото повече закони и забрани има, толкова по-бедни стават хората; — колкото по-остри са хорските оръжия, толкова по-неспокойна е страната; — колкото по-умни и изобретателни са хората, толкова по-странни неща стават; — колкото повече закони и забрани, толкова повече крадци и разбойници; — ето защо мъдрецъ казва; — не предприемам действия и хората се променят; — наслаждавам се на покойъ и хората стават честни; — нищо не правя и хората забогатяват; — нямам желания и хората се връщат към добър и прост живот; § [58c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — когато страната се управлява с лека ръка, хората са простодушни; — когато страната се управлява със строгост, хората хитруват; — щастието се корени в нещастieto; — нещастieto се промъква под щастието; — кой знае какво го чака в бъдещето? — няма честност; — честността става безчестна; — добротата става магия; — човек остава дълго омагьосан; — ето защо мъдрецъ е остър но не реже, прицелен без да пронизва, прям е но не без задръжки, блъстящ е но не заслепява; § [59c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — В грижата за другите и в служенето на небето, нищо не е подобно на въздържанието; — въздържанието започва с отказ от собствените идеи; — това зависи от добродетелта събрана в миналото; — ако имаш добър запас от добродетел, нищо не е невъзможно; — ако нищо не е невъзможно, тогава няма граници; — ако човек не познава граници, той е годен да стане управник; — принципът, майка на управлението, държи доброто дълго време; — това се нарича да имаш дълбоки корени и здрава основа, даؤ на дългий живот и вечното прозрение; § [60c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — да управляваш държавата е като да стотвиш малка риба; — приблужи вселената с даؤ, и злото ще загуби сила, не че злото ще стане безсилно, но силата му няма да може да бъде използвана във вреда на другите; — не само няма да навреди на другите, но и самият мъдрец също ще бъде под закрила; — така те не се нараняват взаимно, и добродетелта във всеки един ободрява и двамата; § [61c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — голямата държава прилича на низина; — тя е мястото за срещи във вселената, майката на вселената; — женското надвива мъжкото с неподвижност, лежи ниско долу в неподвижност; — ето защо ако голяма страна даде път на по-малка, тя ще завладее по-малката; — а ако малка страна се подчини на голяма, тя може да завладее голямата; — ето защо онези които ще завладеят трябва да отстъпят, и тези които завладяват го правят понеже отстъпват; — голямата нация се нуждае от още хора, малката страна има нужда да

служи; — всеки получава това което иска; — на голямата нация подхожда да отстъпва; § [62c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — даў е източникъ на десете хиляди неща; — то е съкровище за добрийъ и убежище за лошийъ; — сладките думи могат да купят чест, добрите дела могат да спечелят уважение; — ако човек е лош, не го изоставяй; — ето защо в денй когато коронясват императоръ, или назначават тримата военачалници на държавата, не изпращай нефритов дар и четири отбрани коня, но остани неподвижен и предложи даў; — защо отначало всеки харесва толкова даў? — не е ли защото намира каквото търси, и му е простено когато стреши? — ето защо това е най-голямото съкровище във вселената; § [63c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — практикувай не-действието; — работи без да правиш; — вкуси онова което няма вкус; — уголеми малкото, увеличи малобройното; — компенсирай горчивината с грижа; — виждай простотата в сложното; — постигай величие в малките неща; — във вселената трудните неща се вършат все едно са лесни; — във вселената големите дела са изградени от малки действия; — мъдрецъ не се опитва да прави нищо велико, и така постига величие; — лесните обещания печелят малко доверие; — приемаш ли леко нещата стигааш до големи трудности; — тъй като мъдрецъ винаги противостои на трудностите, той никога не ги изживява; § [64c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — лесно се поддържа мир, лесно е да преодолееш бедата преди да е дошла; — лесно е да разтрошиш крехкото, лесно е да разпръснеш дребното; — справяй се с всичко преди да се случи; — нареждай нещата преди да се объркат; — дърво което човек едва обхваща пониква от малък кълн; — девететажна тераса започва от купчина пръст; — път дълъг десет мили започва с една стъпка; — онзи който действа, защитава собствената си цел; — онзи който сграбчва, губи; — мъдрецъ не действа, и затова не го побеждават; — той не грабва и затова не губи; — хората обикновено се провалят на ръбъ на успехъ; — тъй че полагай толкова грижа за крайъ колкото и за началото, тогава няма да те стигне провал; — ето защо мъдрецъ търси освобождаване от желанията; — той не събира ценни вещи; — не се учи да се придържа към идеи, той връща хората при онова което са загубили; — той помага на десете хиляди неща да намерят собствената си природа, но се въздържа от действия; § [65c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — в началото тези които познавали даў, не се опитвали да просветят другите, а ги държали в тъма; — защо е толкова трудно да управляваш? — защото хората са тъй хитри; — управници които се опитват да използват интелигентност, мамят държавата; — онези които управляват без интелигентност, са благословия за земите си; —

това са двете алтернативи; — да разбираш това е първичната добродетел; — първичната добродетел е дълбока и се простира надалеч, тя води всичко обратно към великото единство; § [66c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — защо морето е цар на стоте потока? — защото лежи под тях, затова е цар на стоте потока; — ако мъдрецъ поведе хората, трябва да служи със смиреност; — ако ще ги води, трябва да ги следва отзад; — така когато мъдрецъ управлява, хората не се чувстват потискани; — когато той застане пред тях, няма да им навреди; — целийъ свят ще го поддържа и няма да се отегчи от него; — тъй като той не се състезава, няма да срещне съперник; § [67c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — всеки под небето казва че моето даў е велико, и е отвъд всякакви сравнения; — тъй като е велико, то изглежда различно; — ако не бе различно, щеше да изчезне отдавна; — имам три съкровища които ценя и пазя; — първото е милостта, второто е скромността, третото е да не се осмеляваш да оглавяваш другите; — от милостта идва смелостта, от скромността идва щедростта, от смирението идва водачеството; — днес хората бягат от милостта, и стават само по-нагли; — изоставят скромността, и стават само по-алчни; — не вярват в почитанието, но все се опитват да бъдат първи; — това е сигурна смърт; — милостта носи победа в битката и сила в защитата; — това е средството чрез което небето спасява и пази; § [68c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — добрийъ командир не е надут; — добрийъ боец не е гневен; — добрийъ победител не е отмъстителен; — добрийъ господар е снизходителен; — това е познато като добродетелта да не се стремиш; — това е познато като способността да се справяш с хората; — това от древни времена е познато като окончателното единство с небето; § [69c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — сред великите воини има поговорка; — не се осмелявам да направя първото движение, по-скоро ще се държа като гост; — не се осмелявам да напредна с инч, по-скоро ще отстъпя крачка; — това се нарича марш без видимо движение, навиване на ръкавъ без ръката ти да се покаже, пленяване на врагъ без нападение, въоръжаване без оръжие; — няма по-голяма катастрофа от това да подцениш врагъ; — като подценявам врагъ, почти губя онова което ценя; — ето защо когато се вкльочи в битката, печелби изпълненийъ с мъка от противостоянието! § [70c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — думите ми са лесни за разбиране и лесни за изпълнение, и все пак никой под небето нито ги знае нито действа според тях; — думите ми имат древно начало; — действията ми са дисциплинирани; — тъй като хората не ме разбират, те не ме познават; — онези които ме познават са

малцина; — онези които ме обиждат са на почит; — ето защо мъдрецът носи груби дрехи, а безценният камък държи в сърцето си; § [71c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — да познаваш невежеството, това е най-доброто от познанието; — да пренебрегваш такава познание, това е болест; — ако някой вижда невежеството като болест, скоро

той няма да е болен; — мъдрецът не е болен защото е освободен от болестта; — затова той не е болен; § [72c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — щом на някой липсва чувство за благоговение, идва беда; — не нахлувай в домовете им; — не ги тормози когато работят; — ако не се месиш, няма да се отегчат от тебе; — ето защо мъдрецът се познава но не се изтъква, той уважава себе си но не е надменен, той оставя гордостта, и е удовлетворен; § [73c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — храбър и страстен човек ще убие или ще бъде убит; — храбър и спокоен човек винаги пази животът; — от тези двете кое е добро кое вредно? — към някои неща небето не е благосклонно; — кой знае защо е така? — дори и мъдрецът не е сигурен в това; — небесното да не се стреми, и все пак надвива; — то не говори, и все пак му отговарят; — то не моли, но всичките му нужди са задоволени; — то изглежда безгрижно, но все пак следва план; — мрежите на небето са хвърлени нашироко, макар че са груби, нищо не се изплъзва от тях; § [74c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — ако хората не се страхуват да умрат, безмислено е да ги плашиш със смърт; — ако хората живеят в постоянен страх от смъртта, и ако да нарушиш законът означава че ще те убият, кой ще се осмелви да наруши законът? — винаги има велик екзекутор; — ако се опиташ да застанеш на мястото му, все едно да се опиташ да бъдеш майстор-дърводелец и да дялаш дърво; — ако се опиташ да дялаш дърво като майстор-дърводелец, само ще си удариш ръката; § [75c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — защо хората гладуват? — защото управниците изяждат парите от данъците; — затова гладуват хората; — защо хората се бунтуват? — защото управниците им се месят твърде много; — затова се бунтуват; — защо хората така омаловажават смъртта? — защото управниците изискват твърде много от животът; — затова хората приемат смъртта леко; — когато живее с малко, човек знае по-добре от това да цени животът твърде много; § [76c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — човек се ражда крехък и слаб, когато умира е корав и вдървен; — зелените растения са нежни и пълни с мъзга, когато умират са повехнали и сухи; — ето защо вдървеното и втвърденото е послушник на смъртта, крехкото и отстъпващото е послушник на животът; — така армия без гъвкавост никога не ще печелви битка; — дърво което не се огъва лесно се прекършва; — твърдото и силното ще падне, мекото и слабото ще надвие; § [77c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — небесното да не е като опъване на лък; — високото се спуска, ниското се издига; — ако тетивата е твърде дълга -

скъсяват я; — ако не е достатъчно дълга - удължават я; — небесното да не е да вземеш от онези които имат твърде много, и да дадеш на онези които нямат достатъчно; — пътят на човекът е друг; — той взема от онези които нямат достатъчно, за да даде на онези които вече имат твърде много; — кой човек има повече от достатъчно и го дава на светът? — само човек следващ да не; — ето защо мъдрецът действа без признание, той постига онова което трябва без да се задържа върху него; — той не се опитва да показва знанията си; § [78c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — под небето нищо не е по-мек и по-гъвкаво от водата; — и все пак нищо не е по-добро, за да се атакува твърдото и силното; — тя няма равна; — слабото може да надвие силното, гъвкавото може да надвие твърдото; — под небето всеки знае това, и все пак никой не действа според него; — ето защо мъдрецът казва; — онзи който поема върху себе си хорското унижение, е годен да управлява; — онзи който поема върху себе си бедите на държавата, заслужава да е цар на вселената; — истината винаги звучи парадоксално; § [79c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — след тежка караница, средната остава; — какво може да направи човек? — ето защо мъдрецът спазва своята половина от сделката, но не си иска дължимото; — човекът с добродетел изпълнява своята част, но човекът без добродетел изисква постоянно от другите да изпълняват задълженията си; — небесното да не е безпристрастно; — то винаги е с добрите; § [80c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — малката държава има по-малък народ, макар че има машини които работят от десет до сто пъти по-бързо от човекът, няма нужда от тях; — хората приемат смъртта сериозно и не пътуват надалече; — макар че имат лодки и каруци, никой не ги използва; — макар че имат брони и оръжия, никой не ги излага на показ; — хората се връщат към връзването на възли вместо писане; — храната им е проста и добра, дрехите им - хубави, но прости, домовете им са сигурни; — те са щастливи по свой начин; — макар че живеят пред погледът на съседите, и през улицата се чува кукуригане на петли и кучешки лай, никой не пречи на другият, и така докато остарят и умрат; § [81c] ^{Лао Дзъ, rev.5} — истинските слова не са красиви, красивите слова не са истински; — добрите хора не спорят, онези които спорят не са добри; — онези които знаят не са учени, учениите не знаят; — мъдрецът никога не се опитва да трупавещи; — колкото повече работи за другите, толкова повече има; — колкото повече дава на другите, толкова по-голямо е неговото изобилие; — небесното да не е прицелено, но не причинява вреда; — това е пътят на мъдрецът, който действа без да се стреми. §

